

Guia didàctica per a centres educatius 2017

“MÓN SOLIDARI. LLEIDA, CIUTAT SOLIDÀRIA”

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

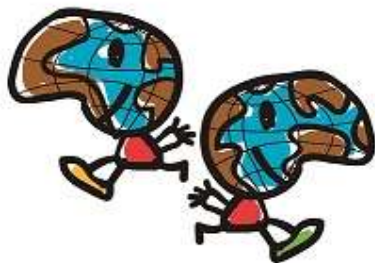

INTRODUCCIÓ

La ciutat de Lleida és coneguda com una ciutat emprenedora, sobretot en el camp de la cooperació al desenvolupament, l'educació per la solidaritat i la diversitat cultural. El coneixement d'aquesta xarxa solidària i de les tasques que estan realitzant són essencials per a que la ciutadania prengui consciència dels problemes que s'esdevenen arreu del món i les seves causes.

En aquest sentit **Mon Solidari- Lleida Ciutat Solidària** presenta la seva segona edició **com a referent educatiu anual per a treballar diferents temàtiques vinculades a la solidaritat i la diversitat cultural.**

Per aquesta edició 2017, des de l'Ajuntament de Lleida us proposem tractar a l'aula el tema dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

OBJECTIUS DE LA GUIA

L'objectiu del projecte "**Món Solidari- Lleida Ciutat Solidària**", tracta de sensibilitzar i donar a conèixer la realitat que ens envolta i en la que vivim en clau de solidaritat.

Aquest any ens centrarem en els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**.

Reflexionarem entorn a com es van implementar els ODS des de 2015, els motius pels quals es van crear i en quina situació ens trobem actualment en referència als mateixos.

La idea és que l'alumnat pugui tenir més coneixença d'aquesta temàtica a través de la tasca que realitzen les ONGD i els professionals d'entitats, com a través de les diferents dinàmiques i activitats plantejades en la següent guia atansant-nos a la realitat actual.

METODOLOGIA DE LA PROPOSTA

La Regidoria de Participació Ciutadana, Drets Civils i Cooperació realitza aquest any la **2a edició del projecte educatiu “Món Solidari- Lleida Ciutat Solidaria”** que es durà a terme durant el curs 2017-18. Aquest any la temàtica versa entorn als **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** i per treballar-la, ens basem en la present **GUIA DIDÀCTICA PER A CENTRES EDUCATIUS**.

Es tracta d'una eina per al professorat, on hi trobareu recursos i activitats per desenvolupar a les aules, amb la finalitat de poder treballar amb l'alumnat de forma distesa una temàtica que a vegades pot ser feixuga i difícil de tractar, com són els **ODS**.

La Guia didàctica conté diferents apartats:

- 1- INTRODUCCIÓ TEÒRICA ALS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE**
- 2- PROPOSTA D'ACTIVITATS PER PRIMÀRIA**
- 3- PROPOSTA D'ACTIVITATS PER SECUNDÀRIA I BATXILLERAT**
- 4- ENLLAÇOS I PÀGINES D'INTERÈS**

1

INTRODUCCIÓ TEÒRICA ALS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Els 17 **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible - *aprovada pels dirigents mundials al setembre de 2015 en una cimera històrica de les Nacions Unides* - van entrar en vigor oficialment l'1 de gener de 2016. Amb aquests nous objectius d'aplicació universal, en els propers 15 anys els països intensificaran els esforços per posar fi a la pobresa en totes les seves formes, reduir la desigualtat i lluitar contra el canvi climàtic i garantir, al mateix temps, que ningú es quedi enrere.

Els **ODS** aprofiten l'èxit dels *Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM)* i tracten d'anar més enllà per posar fi a la pobresa en totes les seves formes. Els nous objectius presenten la singularitat d'instar a tots els països, ja siguin rics, pobres o d'ingressos mitjans, a adoptar mesures per a promoure la prosperitat alhora que protegeixen el planeta. Reconeixen que les iniciatives per posar fi a la pobresa han d'anar de la mà d'estratègies que afavoreixin el creixement econòmic i abordin una sèrie de necessitats socials, entre les quals cal assenyalar l'educació, la salut, la protecció social i les oportunitats d'ocupació, alhora que lluiten contra el canvi climàtic i promouen la protecció del medi ambient.

Tot i que els **ODS** no són jurídicament obligatoris, s'espera que els governs els adoptin com a propis i estableixin marcs nacionals per a l'assoliment dels 17 objectius. Els països tenen la **responsabilitat primordial** del seguiment i examen dels progressos aconseguits en el compliment dels objectius, per la qual cosa serà necessari recopilar dades de qualitat, accessibles i oportuns. Les activitats regionals de seguiment i examen es basaran en anàlisis dutes a terme a nivell nacional i contribuiran al seguiment i examen a nivell mundial.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Què és l'agenda per al desenvolupament post-2015?

L'agenda per al desenvolupament post-2015 es va construir a partir dels *Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM)*, vuit objectius contra la pobresa que el món es va comprometre a assolir abans del 2015.

S'han aconseguit enormes progressos en relació amb el compliment d'aquests, el que demostra el valor d'una agenda unificadora basada en objectius i metes.

No obstant això, malgrat aquests progressos, la indignitat de la pobresa no ha acabat per a tothom.

Els estats membres de les Nacions Unides van definir els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** com a part de la nova agenda que ha de completar la tasca dels ODM, sense que ningú quedi exclòs.

Els estats membres van aprovar aquesta agenda a la Cimera Mundial sobre el Desenvolupament Sostenible al 2015.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Quins són els **17 Objectius de Desenvolupament Sostenible**?

Objectiu 1: Posar fi a la pobresa en totes les seves formes a tot el món

Els índexs de pobresa extrema s'han reduït a la meitat des de 1990. Si bé es tracta d'un èxit notable, 1 de cada 5 persones de les regions en desenvolupament encara viu amb menys d'1,25 dòlars al dia, i hi ha molts més milions de persones que guanyen poc més d'aquesta quantitat diària, al que s'afegeix que hi ha moltes persones en risc de recaure en la pobresa.

Objectiu 2: Posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària, la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.

Al voltant de 795 milions de persones no disposen d'aliments suficients per portar una vida saludable i activa. És a dir, 1 de cada 9 persones a la Terra.

Però ara mateix, els nostres sòls, aigua, oceans, boscos i la nostra biodiversitat estan sent ràpidament degradats. El canvi climàtic està posant més pressió sobre els recursos dels quals depenem i augmenten els riscos associats a desastres com ara sequeres i inundacions. Moltes camperoles i camperols ja no poden guanyar-se la vida a les seves terres, el que els obliga a emigrar a les ciutats a la recerca d'oportunitats.

Objectiu 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom en totes les edats

Per aconseguir el desenvolupament sostenible és fonamental garantir una vida saludable i promoure el benestar per a tothom a qualsevol edat. S'han obtingut grans progressos en relació amb l'augment de l'esperança de vida i la reducció d'algunes de les causes de mort més comunes relacionades amb la mortalitat infantil i materna. S'han aconseguit grans avenços pel que fa a l'augment de l'accés a l'aigua neta i el sanejament, la reducció de la malària, la tuberculosi, la poliomielitis i la propagació del VIH / SIDA. No obstant això, es necessiten moltes més iniciatives per eradicar completament una àmplia gamma de malalties i fer front a nombroses i variades qüestions persistents i emergents relatives a la salut.

Salut infantil

- Cada dia moren 17 000 nens menys que el 1990, però més de sis milions segueixen morint abans de complir els cinc anys cada any
- La mort maternal va caure gairebé en un 50% des de 1990

Objectiu 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tots

La consecució d'una educació de qualitat és la base per millorar la vida de les persones i el desenvolupament sostenible. S'han produït importants avenços amb relació a la millora en l'accés a l'educació a tots els nivells i l'increment en les taxes d'escolarització a les escoles, sobretot en el cas de les dones i les nenes. S'ha incrementat en gran mesura el nivell mínim d'alfabetització, si bé és necessari redoblar els esforços per aconseguir majors avenços en la consecució dels objectius de l'educació universal. Per exemple, s'ha aconseguit la igualtat entre nenes i nens en l'educació primària en el món, però pocs països han aconseguit aquest objectiu a tots els nivells educatius.

Objectiu 5: Aconseguir la igualtat entre els gèneres i donar poder a totes les dones i les nenes

Tot i que s'han produït avenços a nivell mundial amb relació a la igualtat entre els gèneres a través dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (inclosa la igualtat d'accés entre nenes i nens a l'ensenyament primari), les dones i les nenes continuen patint discriminació i violència en tots els llocs del món.

La igualtat entre els gèneres no és només un dret humà fonamental, sinó la base necessària per aconseguir un món pacífic, pròsper i sostenible.

Objectiu 6: Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i el sanejament per a tots

L'aigua lliure d'impureses i accessible per a tothom és part essencial del món en què volem viure. Hi ha suficient aigua dolça al planeta per aconseguir aquest somni.

Objectiu 7: Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tots

L'energia és central per a gairebé tots els grans desafiaments i oportunitats als quals fa front el món actualment. Ja sigui per als llocs de treball, la seguretat, el canvi climàtic, la producció d'aliments o per augmentar els ingressos, l'accés a l'energia per a tots és essencial.

L'energia sostenible és una oportunitat - que transforma vides, economies i el planeta

Objectiu 8: Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tots

Aproximadament la meitat de la població mundial encara viu amb l'equivalent a uns 2 dòlars dels Estats Units diaris, i en molts llocs el fet de tenir una feina no garanteix la capacitat per escapar de la pobresa. Hem de reflexionar sobre aquest progrés lent i desigual, i revisar les nostres polítiques econòmiques i socials destinades a eradicar la pobresa.

Objectiu 9: Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació

Les inversions en infraestructura (transport, reg, energia i tecnologia de la informació i les comunicacions) són fonamentals per aconseguir el desenvolupament sostenible i donar poder a les comunitats en nombrosos països. Des de fa temps es reconeix que, per aconseguir un increment de la productivitat i dels ingressos i millores en els resultats sanitaris i educatius, es necessiten inversions en infraestructura.

Objectiu 10: Reduir la desigualtat en i entre els països

La comunitat internacional ha aconseguit grans avenços traient a les persones de la pobresa. Les nacions més vulnerables -els països menys avançats, els països en desenvolupament sense litoral i els petits estats insulars en desenvolupament- continuen avançant en l'àmbit de la reducció de la pobresa. No obstant això, segueixen existint desigualtats i grans disparitats en l'accés als serveis sanitaris i educatius i als altres béns productius.

Objectiu 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, assegurances, resilents i sostenibles

Les ciutats són formiguers d'idees, comerç, cultura, ciència, productivitat, desenvolupament social i molt més. En el millor dels casos, les ciutats han permès a les persones progressar socialment i econòmicament.

Objectiu 12: Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

El consum i la producció sostenibles consisteixen en fomentar l'ús eficient dels recursos i l'eficiència energètica, infraestructures sostenibles i facilitar l'accés als serveis bàsics, ocupacions ecològics i decents, i una millor qualitat de vida per a tothom. La seva aplicació ajuda a assolir els plans generals de desenvolupament, reduir els futurs costos econòmics, ambientals i socials, augmentar la competitivitat econòmica i reduir la pobresa.

Menys del 3% de l'aigua del planeta és dolça (potable), de la qual el 2,5% està congelada a l'Antàrtida, l'Àrtic i les glaceres. Per tant, la humanitat compta només amb el 0,5% per satisfer totes les necessitats d'aigua dolça dels ecosistemes i de l'home

Objectiu 13: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes

El canvi climàtic afecta tots els països en tots els continents. Té un impacte negatiu en l'economia nacional i en la vida de les persones, de les comunitats i dels països. En un futur les conseqüències seran encara pitjors.

Objectiu 14: Conservar i utilitzar en forma sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible

Els oceans del món - la seva temperatura, química, corrents i vida - mouen sistemes mundials que fan que la Terra sigui habitable per a la humanitat.

Objectiu 15: Promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, lluitar contra la desertificació, aturar i invertir la degradació de les terres i frenar la pèrdua de la diversitat biològica

El 30% de la superfície terrestre està coberta per boscos i aquests, a més de proporcionar seguretat alimentària i refugi, són fonamentals per combatre el canvi climàtic, ja que protegeixen la diversitat biològica i els habitatges de la població indígena. Cada any desapareixen 13 milions d'hectàrees de bosc i la degradació persistent de les zones àrides ha provocat la desertificació de 3.600 milions d'hectàrees.

Objectiu 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tots i crear institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells

L'objectiu 16 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible proposats se centra en la promoció de societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, la provisió d'accés a la justícia per a tots i la construcció d'institucions responsables i eficaces a tots els nivells.

Objectiu 17: Enfortir els mitjans d'execució i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible

Perquè una agenda de desenvolupament sostenible sigui eficaç es necessiten aliances entre els governs, el sector privat i la societat civil. Aquestes aliances inclusives es construeixen sobre la base de principis i valors, una visió compartida i objectius comuns que atorguen prioritat a les persones i al planeta, i són necessàries a nivell mundial, regional, nacional i local.

La nova agenda, recull 169 fites, englobades en 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). A totes les nacions els toca comprometre's amb aquesta Agenda Universal, per a convertir el món en un lloc millor.

*Segueix el compliment dels ODS a <http://www.eradicarlapobresa.cat/governamental/nacions-unides/ods---objectius-de-desenvol.html>

Per què son importants els ODS?

Els **ODS**, amb una temporalització prevista fins l'any 2030, es concreten amb fites i indicadors que avaluen l'assoliment dels objectius proposats. Els ODS, consensuats a nivell de les Nacions Unides, marcaran el full de ruta per als propers anys per avançar cap al desenvolupament sostenible. Com que són objectius vàlids per a tots els països, alguns d'ells ja estaran d'entrada assolits a nivell de Catalunya, en canvi, d'altres ens ajudaran a orientar polítiques i accions per tal d'avançar cap a un major grau d'assoliment dels mateixos.

Per altra banda, tot i que la implementació dels ODS estarà liderada pels estats membres de les Nacions Unides, és important la implicació dels governs regionals i locals per enfortir i complementar la tasca dels propis estats o de les Nacions Unides a l'hora d'aportar dades rellevants, així com de realitzar el desplegament, avaluació i monitorització dels ODS i de les seves fites i indicadors. L'existència d'indicadors a nivell regional i local permet identificar les necessitats específiques de cada territori i contribuir a la reducció de les desigualtats amb una gestió eficaç i eficient de la planificació i dels recursos.

Els ODS són molt importants perquè ens indiquen que ara ens toca posar-nos en marxa, per aconseguir un món més igualitari entre homes i dones, per a reduir la pobresa infantil, per assegurar l'accés a l'educació dels nens i nenes, per acabar amb les malalties....

És responsabilitat de tots els governs i de la ciutadania aconseguir aquest equilibri.

Una agenda ambiciosa, plausible, que ha de canviar el món!

PREGUNTES FREQUENTS

¿Com s'aplicaran els ODS?

La *Agenda d'Acció Addis Abeba*, que va ser el resultat de la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament, preveu polítiques i mesures concretes per recolzar l'aplicació de la nova agenda.

El compliment i el èxit de l'agenda es basaran en les polítiques, plans i programes de desenvolupament sostenible dels països i seran dirigits per aquests. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) actuaran com una compiladora a l'hora d'harmonitzar els plans nacionals amb els compromisos mundials dels països.

Les estratègies de desenvolupament sostenible assumides com a pròpies pels països i impulsades per ells requereixen estratègies de finançament i mobilització de recursos.

Es preveu que totes les parts interessades, els governs, la societat civil i el sector privat, entre d'altres, contribueixin a l'obtenció de la nova agenda.

Es necessita una aliança mundial revitalitzada per recolzar les iniciatives nacionals. Així es reconeix a l'Agenda 2030.

Igualment, es reconeix que les aliances entre múltiples interessats són un component important d'una estratègia que pretén mobilitzar a totes les parts interessades en la nova agenda.

¿Com es supervisaran els ODS?

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i les 169 fites de la nova agenda es supervisaran i examinaran a nivell mundial mitjançant un conjunt d'indicadors mundials. El marc d'indicadors mundials ha estat elaborat pel *Grup Interinstitucional i d'Experts sobre els Indicadors dels Objectius de Desenvolupament Sostenible* i, al març de 2016, la Comissió d'Estadística de les Nacions Unides va arribar a un acord sobre el mateix. El Consell Econòmic i Social i l'Assemblea General n'aprovaran els indicadors.

Els governs també elaboraran els seus propis indicadors nacionals per col·laborar en el procés de seguiment dels progressos aconseguits en el compliment dels objectius i les fites.

Els caps d'estadística dels Estats Membres estan treballant en la definició de les metes a fi que hi hagi dos indicadors per cada. Hi haurà aproximadament 300 indicadors per a totes les fites. No obstant, en el cas de les metes que abasten qüestions transversals, es podria reduir el nombre d'indicadors.

Els processos de seguiment i examen es basaran en l'informe anual sobre els progressos en el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible que elaborarà el Secretari General.

Les reunions anuals del Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre el Desenvolupament Sostenible exerciran un paper fonamental en l'hora d'examinar els progressos aconseguits en el compliment dels ODS a nivell mundial. Es supervisaran i examinaran els mitjans d'aplicació dels ODS, tal com s'indica a la Agenda d'Acció d'Addis Abeba, el document final de la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament, per garantir que es mobilitzin de forma efectiva els Recursos financers en suport de la nova agenda de desenvolupament sostenible.

¿En què es diferencien els ODS dels ODM?

Els 17 **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** amb les 169 metes tenen un abast més ampli i van més enllà dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) abordant les causes fonamentals de la pobresa i la necessitat universal d'assolir un desenvolupament a favor de totes les persones. Els objectius abasten les tres dimensions del desenvolupament sostenible: el creixement econòmic, la inclusió social i la protecció del medi ambient.

Sobre la base del èxit i l'impuls dels ODM, els nous objectius mundials van més enllà, enfrontant-se a les desigualtats, el creixement econòmic, l'accés al treball digne, les ciutats i els assentaments humans, la industrialització, els oceans, els ecosistemes, l'energia, el canvi climàtic, el consum i la producció sostenibles, la pau i la justícia.

Els nous objectius són d'aplicació universal per a tots els països, mentre que els ODM solament estaven dirigits als països en desenvolupament.

Un element fonamental dels ODS és la gran atenció que presten als mitjans d'aplicació -la mobilització de recursos financers-, el desenvolupament de la capacitat i la tecnologia, les dades i les institucions.

Els nous objectius reconeixen que és essencial lluitar contra el canvi climàtic per aconseguir el desenvolupament sostenible i l'eradicació de la pobresa.

ÚLTIMES NOTÍCIES

Us deixem amb algunes de les ultimes notícies que es poden trobar sobre els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**. Podeu llegir-les a classe i fomentar el debat o crear un espai de reflexió.

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible

El 25 de setembre de 2015 l'Assemblea General de Nacions Unides va aprovar la resolució "*Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible*", la nova agenda global per a la sostenibilitat. Amb 17 objectius (coneguts com a ODS) i 169 fites a assolir en l'horitzó de l'any 2030.

Les temàtiques que aborden van des de la pobresa, la fam, la pau, la salut, l'educació, les desigualtats, la inclusió, la prosperitat econòmica, la protecció del planeta, la lluita contra el canvi climàtic, les ciutats i els territoris, l'energia, el consum i la producció sostenibles i la governança.

Catalunya i els ODS

En la resolució "*Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible*" (2015), l'Assemblea General de les Nacions Unides fa una crida a desenvolupar respostes nacionals ambicioses per implementar l'Agenda 2030.

És per aquest motiu que el Govern de Catalunya, mitjançant el Pla de Govern per a l'XI legislatura, aprovat el mes d'abril del 2016, es va comprometre a elaborar un Pla Nacional d'ODS, per assegurar la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, i un sistema integrat de fites i indicadors relatius als ODS de les Nacions Unides en matèria de sostenibilitat.

El 14 de febrer de 2017 el Govern de Catalunya va aprovar la creació d'una comissió interdepartamental per a l'elaboració del Pla. El disseny del Pla parteix d'una prova pilot dels objectius ambientals realitzada pel Departament de Territori i Sostenibilitat, a través de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, i de l'informe "L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món" elaborat pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS). L'informe proposa els elements essencials que han de permetre al Govern interpretar la redacció de les fites globals en clau catalana.

FONT: *Departament de Territori i Sostenibilitat*

Eradicar la pobresa i la fam: objectius mundials per al 2030

L'ONU aprova 17 noves metes per combatre les desigualtats al planeta

SÒNIA SÁNCHEZ Actualitzada el 25/09/2015. ARA.CAT

Quan arrencava el segle XXI, l'ONU va impulsar 8 Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. Entre altres coses, proposaven reduir a la meitat la pobresa extrema i la fam l'any 2015. Esgotat el termini, la majoria de les fites han quedat a mig camí. Ara el món es compromet amb 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Les noves metes s'han estat negociant en un procés obert de tres anys, apel·len a tots els països (no només als pobres) i posen èmfasi en les qüestions mediambientals. Una agenda mundial per al 2030 que compromet a tothom per construir un món millor.

Pobresa

UN DELS POCS OBJECTIUS ASSOLITS en l'agenda 2015 ha sigut reduir a la meitat la pobresa extrema, és a dir, la gent que viu amb menys d'1,25 dòlars al dia: avui hi ha mil milions de pobres extrems menys que el 1990. En aquests 25 anys, els països en vies de desenvolupament han passat d'un 47% de pobresa extrema a un 14%. Tot i així, la fita no s'ha assolit a l'Àfrica subsahariana, que ha baixat només del 57% al 41%. El nou objectiu per al 2030 és "eradicar la pobresa extrema" i reduir "almenys a la meitat" tot tipus de pobresa. El cap de la delegació permanent de la Creu Roja a l'ONU, Ajay Madiwale, remarca especialment que s'hi hagi afegit també "l'objectiu d'assegurar l'accés als serveis bàsics a tothom, sobretot als més vulnerables".

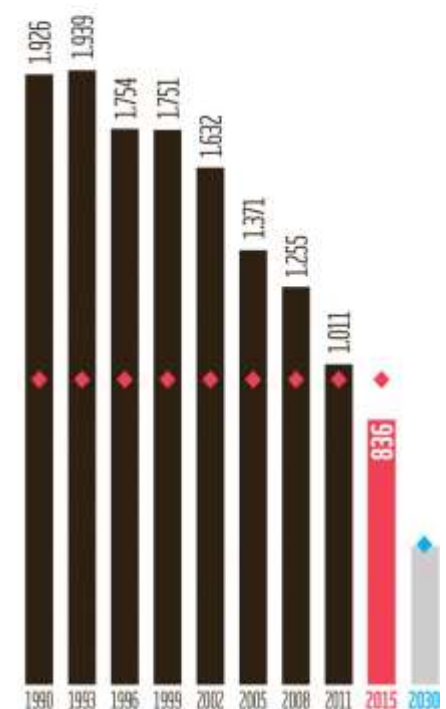
Fam

ERADICAR LA FAM AL MÓN és el segon objectiu fixat per al 2030. La fita marcada pels Objectius del Mil·lenni per al 2015 no s'ha assolit. Era reduir a la meitat la proporció de persones que passen gana: s'ha passat del 23,3% el 1990 al 12,9% ara. Però tot i haver quedat a prop de la fita, l'augment de la població mundial ha fet que en termes absoluts encara s'hagi avançat menys. Si el 1990 hi havia 991 milions de persones al món que passaven fam, avui encara són 780 milions. Lourdes Benavides, d'Oxfam Intermón, explica que la crisi dels aliments del 2008 va frenar la millora en aquest objectiu, però diu també que "la política de cooperació internacional no ha fet prou esforç". Madiwale, de la Creu Roja, es felicita per aquests "objectius zero" que introdueix la nova agenda mundial: "Cal un reconeixement explícit que la malnutrició, la pobresa extrema, les epidèmies i la violència de gènere són del tot inacceptables". Malgrat que sigui poc realista pensar que si no s'ha reduït a la meitat en 25 anys es podrà eradicar en 15, Madiwale remarca que els objectius "han de ser aspiracionals i inspiracionals".

Salut

Nombre de persones que viuen amb menys d'1,25 dòlars al dia arreu del món

Xifres en milions

Índex de mortalitat infantil arreu del món

Xifres en morts d'infants menors de 5 anys per cada 1.000 naixements

Índex de mortalitat maternal al planeta

Xifres en morts de dones entre 15 i 49 anys per cada 100.000 naixements

Nombre estimat d'infeccions del virus VIH

Xifres en milers

Països desenvolupats

Països en vies de desenvolupament

Mortalitat de la malària

Xifres en morts per cada 100.000 persones en risc

TRES OBJECTIUS EN UN. El quart Objectiu del Mil·lenni era reduir en dos terços la mortalitat infantil: no s'ha aconseguit. El cinquè era reduir en tres quartes parts la mortalitat relacionada amb l'embaràs i el part: tampoc s'ha aconseguit. I el sisè era aturar la propagació de malalties com la sida, la malària o la tuberculosi, entre d'altres: tampoc. Tot i que hi ha hagut millores en tots tres camps, encara hi ha 6 milions de morts anuals evitables entre els nens de menys de 5 anys als països en vies de desenvolupament. Encara moren 210 dones per cada 100.000 parts. I no s'ha aturat la propagació del VIH a l'Àfrica, tot i que les noves infeccions han baixat des dels 3,3 milions el 2000 fins als 1,9 milions el 2013. La universalització dels antiretrovirals -meta per al 2010- tampoc s'ha assolit, tot i que si l'any 2003 no arribava a un milió el nombre de persones que rebien aquest tractament contra la sida, l'any 2014 ja eren 16,3 milions (dels 35 milions d'infectats pel VIH que es calcula que hi ha al món). "Els Objectius del Mil·lenni eren molt de mínims i no s'han aconseguit, però és important tenir un marc de referència global per seguir avançant", diu Benavides. Per això l'agenda 2030 és molt més ambiciosa: "Acabar amb les epidèmies de sida, tuberculosi, malària i malalties tropicals desateses".

Educació

HI HA 57 MILIONS DE NENS al món que no van a l'escola. No s'ha assolit, doncs, el segon Objectiu del Mil·lenni, que fixava l'educació primària universal per al 2015. Per al 2030 s'estableix com a fita no només la universalització de la primària sinó també de l'educació secundària. "És molt ambiciós, però és necessari. Hem fet molta força [en la negociació] per incloure-hi també la secundària, perquè és una etapa clau per completar el desenvolupament intel·lectual del nen i per donar-li més capacitats per trobar feina", explica Macarena Céspedes, d'Educo, membre de la ChildFund Alliance. L'avenç és gran: els països en vies de desenvolupament han passat d'un 80% d'inscripció a primària a un 91%. Però Céspedes també adverteix que "s'ha mesurat la consecució de l'objectiu basant-se en uns indicadors que no s'ajusten a la realitat", perquè comptabilitzen només l'assistència el primer dia de classe. Per això -en aquest i en altres fites de l'agenda 2030- ara la batalla de les ONG està centrada a negociar els indicadors i el sistema de control que s'aplicaran per a la seva implementació, un acord que s'ha de tancar el març del 2016.

Gènere

L'ONU CONSIDERA ASSOLIDA la paritat de gènere en l'educació, perquè les xifres globals així ho apunten. Però a l'Àfrica, el Pròxim Orient i Oceania (menys Austràlia) la ràtio de nens i nenes encara és desigual tot i haver avançat molt. Al mercat laboral encara hi ha el 47% de les dones del món (pel 72% dels homes). I en matèria de sous i participació encara queda molt per fer. "Estem contents que el nou objectiu per al 2030 fixi acabar amb totes les formes de discriminació i violència contra les dones, com el matrimoni infantil, i estem contents que inclogui l'accés universal a la salut sexual i reproductiva, però estem decebuts que els drets sexuals no hi apareguin", assenyala Amanda Klasing, de HRW.

Aigua i sanejament

AIGUA POTABLE I SANITARIS per a tothom. Aquest és l'objectiu per al 2030, després d'haver aconseguit la fita de reduir a la meitat la proporció de gent sense aigua potable (ara en tenen el 89% dels ciutadans de països desenvolupats i el 91% dels del món). No s'ha assolit, però, la fita marcada en l'accés a sistemes de sanejament: només en tenen el 68% de persones al món i el 62% als països pobres. De fet, un 13% de la població mundial encara defeca a l'aire lliure. "Ha sigut un avenç a mitges perquè hi ha molt més accés a l'aigua potable, però també hi ha hagut en aquest temps un procés de privatització d'aquest accés, quan l'aigua hauria de ser un dret universal", diu el director de Greenpeace, Mario Rodríguez, que advoca per garantir la quantitat mínima de litres diaris que una persona necessita. L'escassetat d'aigua també és un problema a molts llocs del planeta: el nord d'Àfrica utilitza el 78% dels seus recursos hídrics, quan el límit per no patir estrès hídric és el 25%.

Energia

L'ACCÉS UNIVERSAL A L'ENERGIA és una novetat dels objectius impulsats per l'ONU per al 2030. Però es podria inscriure dins del conjunt de fites mediambientals que fins ara ocupaven només un dels vuit Objectius del Mil·lenni, el setè. En la nova agenda 2030, les qüestions mediambientals guanyen pes i centren sis dels 17 objectius. "Això és fruit de la convergència de

les dues grans agendes, la de l'ONU per renovar els Objectius del Mil·lenni i la de Rio+20, centrada en la sostenibilitat. Suposa un gran canvi, ja que dona una visió més holística dels objectius, que té en compte la justícia social i mediambiental com un tot", diu Lourdes Benavides, d'Oxfam. Però Mario Rodríguez, de Greenpeace, es queixa de "l'ambigüitat" de molts d'aquests objectius. Per al 2030 es demana l'accés "assequible, sostenible i modern a l'energia per a tots", es fixa duplicar la taxa d'eficiència energètica i "augmentar substancialment la proporció d'energia renovable". Per a Rodríguez "la fita hauria de ser arribar al 100% de renovables". "Caldria que els nous objectius fossin més valents i més concrets", subratlla. "Els objectius de l'ONU juguen un bon paper i que no existissin seria un retrocés -matisa-, però no són suficients ni prou concrets. ¿Energia moderna per a tothom? Hi estem totalment d'acord, però com?"

Consum sostenible

REDUIR ELS RESIDUS és també una de les fites, genèrica, que incorporen els nous objectius de l'ONU, en concret el número 12: "Assegurar patrons de consum i producció sostenibles". L'antic Objectiu 7 del Mil·lenni no explicitava cap fita en aquest camp, més enllà de defensar la "sostenibilitat mediambiental" en totes les seves formes. Ara sí que es fixa el repte per al 2030 de reduir a la meitat el malbaratament d'aliments per càpita a nivell dels consumidors i reduir -sense especificar quant- la pèrdua de menjar en la cadena de producció. El món malbarata encara 1.300 milions de tones d'aliments cada any, un terç de tota la producció. El nou Objectiu 12 de l'ONU exemplifica també una altra novetat en aquesta agenda: "Els Objectius del Mil·lenni van ser molt criticats perquè tenien un enfocament de dalt a baix: els països donants imposaven moltes polítiques als països del Sud, però a ells se'ls demanava poc. Això ara es corregeix en certa mesura, amb una agenda universal aplicable a tots els estats", explica Benavides, que va participar en el procés de negociació de les noves fites mundials.

Canvi climàtic

UN ASTERISC acompanya la definició del punt 13è dels Objectius del Desenvolupament Sostenible, que l'ONU aprova en Assemblea a finals de setembre. I és que aquest objectiu està a l'espera de la Conferència sobre el Canvi Climàtic que la mateixa ONU celebrarà aquest desembre a París per tancar un nou tractat internacional que superi el de Kyoto. A l'espera que aquella cita fixi taxes de reducció en les emissions dels gasos d'efecte hivernacle -que no han deixat d'augmentar-, l'agenda 2030 de l'ONU demana "enfortir la resiliència i la capacitat adaptativa" dels països davant dels desastres naturals, cada cop més freqüents per l'escalfament global, i integrar mesures contra el canvi climàtic a les polítiques nacionals. Inclou també la fita marcada ja en la negociació climàtica d'aconseguir el 2020 un fons de 100.000 milions de dòlars per ajudar els països més vulnerables als efectes del canvi climàtic. De moment el fons només té 10.200 milions, i serà un dels punts calents de la cimera a París. "Som la generació que està patint el canvi climàtic i que el pot canviar, la següent generació no hi serà a temps", alerta Rodríguez. De fet, amb els compromisos de reducció d'emissions contaminants que han adoptat fins ara els estats de l'ONU de cara a París no n'hi ha prou per evitar l'increment de 2 graus en la temperatura de la Terra, l'objectiu inicial de la cimera. El balanç que fa l'ONU dels Objectius del Mil·lenni encara distribueix els països entre desenvolupats i en vies de desenvolupament, però l'ascensió de la Xina com a principal emissor de diòxid de carboni ha dinamitzat aquesta distinció, que a París quedarà superada.

Oceans

ACABAR AMB LA SOBREPESCA i amb la pesca il·legal d'aquí al 2020. És una de les diverses fites que inclou l'Objectiu 14 de la nova agenda mundial, així com "prevenir i reduir significativament la pol·lució" dels oceans i combatre'n l'"acidificació" derivada del canvi

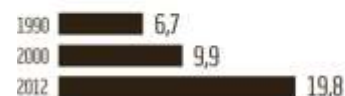
Emissions de CO₂ als països desenvolupats

En bilions de tones mètriques

Emissions de CO₂ als països subdesenvolupats

En bilions de tones mètriques

Total d'emissions de CO₂ al món

En bilions de tones mètriques

climàtic. Des de Greenpeace reclamen més concreció i defensen, per exemple, que un 40% de la superfície marina global estigui protegida. “Som escèptics amb la possibilitat d’acabar amb la pesca il·legal en cinc anys”, com marca la nova agenda, diu Mario Rodríguez. Però està d’acord que cal ambició: “De fet, la pesca que no és il·legal també caldria reduir-la”.

Ecosistemes terrestres

ATURAR LA DESFORESTACIÓ el 2020, a més de restaurar els boscos degradats i augmentar la reforestació global en aquell mateix any, és una de les fites de l’Objectiu 15 de l’ONU. També inclou “combatre la desertificació, restaurar el sòl degradat, incloent-hi la terra afectada per desertificació, sequera i inundació”, i “emprendre accions urgents per acabar amb la caça furtiva i el tràfic d’espècies protegides de flora i fauna”.

Cooperació

UN ALTRE OBJECTIU NO COMPLERT i l’únic dels del Mil·lenni que anava dirigit als països rics i no als pobres. Sota l’epígraf de fomentar una “aliança global pel desenvolupament sostenible”, es demanava als estats desenvolupats dedicar el 0,7% del PIB a l’ajuda al desenvolupament. Només Dinamarca, Luxemburg, Noruega, Suècia i el Regne Unit ho fan. És més, en la negociació del finançament per a la nova agenda 2030, que va culminar al juliol a Addis Abeba, aquest objectiu del 0,7% fins i tot es va posar en qüestió, explica Benavides, i finalment va ser l’únic compromís concret de la cimera. “Va ser molt decebedor, els països rics es van parapetar en la crisi econòmica i l’austeritat”, diu, i explica que feien pressió per derivar la major part de responsabilitat sobre la inversió privada. La dirigent d’Oxfam remarca que “les empreses no poden substituir els estats: és bo que inverteixin, però es regeixen per criteris de rendibilitat i això pot ser perjudicial”. A Addis Abeba, Oxfam i altres ONG van reclamar “crear un òrgan de regulació fiscal mundial” i mesures contra el frau i l’evasió fiscal, per aconseguir fons per als objectius. No se’n van sortir.

Ajuda al desenvolupament dels principals membres de l’OCDE als països pobres

En % del PIB

Ocupació

OCUPACIÓ TOTAL i “feina decent” el 2030, una altra de les noves fites mundials més aspiracionals que realistes. L’objectiu demana als països menys desenvolupats un creixement anual d’almenys el 7%. I recull qüestions pendents del primer Objectiu del Mil·lenni: “eradicar l’explotació laboral, el tràfic humà” i “acabar amb el treball infantil el 2025”. Macarena Céspedes es felicita perquè recull en part la demanda -no assolida- de la seva ONG “d’un objectiu específic per protegir la infància de la violència”.

Infraestructures

UN NOU GRUP D’OBJECTIUS vinculats a la idea de progrés han emergit amb força en la nova agenda de l’ONU per al 2030. El nou llistat és, de fet, fruit d’un procés molt més obert i laboriós de debat i negociació que no ho va ser la confecció dels Objectius del Mil·lenni. Si aquelles vuit fites universals van ser elaborades per un grup d’experts de l’ONU, en aquesta ocasió s’ha comptat amb la participació no només dels governs estatals, sinó també d’ONGs, entitats civils, sector privat i món acadèmic. En aquests tres anys de converses s’ha posat en relleu la poca atenció que els objectius prestaven fins ara al desenvolupament econòmic. S’hi ha volgut posar remei i l’Objectiu número 9 n’és un bon exemple: “Construir infraestructures fortes, promoure una industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació”. Encara molt focalitzades en els països en vies de desenvolupament, les fites inclouen “incrementar el percentatge de la indústria en l’ocupació i en el PIB, i duplicar-lo als països menys desenvolupats”. També aposten per “la recerca científica” i la millora tecnològica.

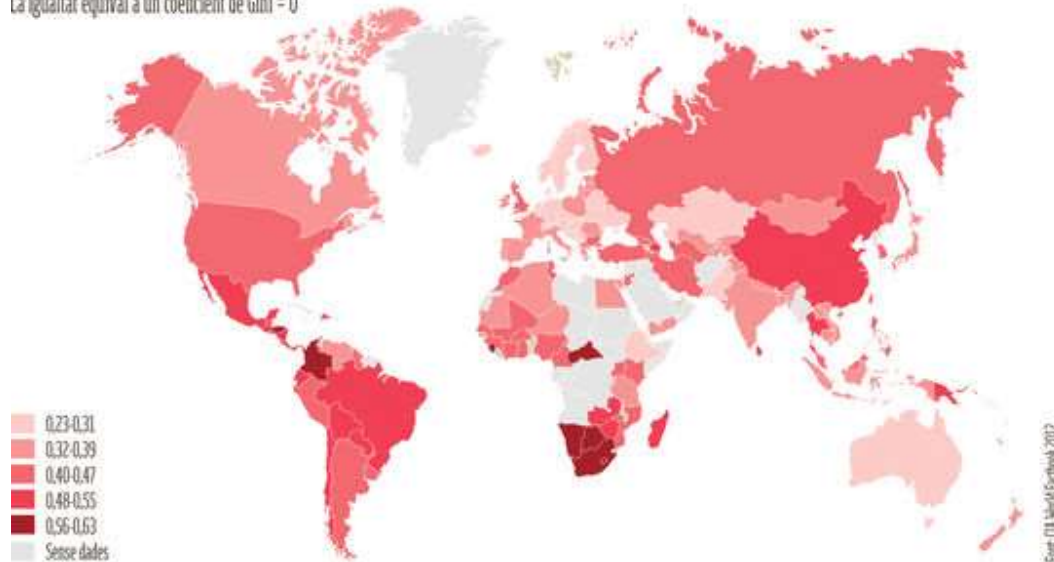

Igualtat

REDUIR LES DESIGUALTATS a l'interior de cada país és el nou Objectiu 10. Fixa per al 2030 “aconseguir progressivament el creixement dels ingressos per sobre de la mitjana nacional del 40% de població que hi està per sota”. Aquest nou objectiu de l'ONU, que advoca per la “inclusió social, econòmica i política de tothom, independentment de l'edat, el sexe, la raça, l'ètnia, l'origen, la religió o l'estatus econòmic o d'altre tipus”, és considerat una dels victòries més importants de la nova agenda per moltes ONG. “La vaguetat no és un problema, ara la qüestió important és com s'implementarà tot això, i aquest objectiu concret pot ser una bona oportunitat per implicar la societat civil en el procés de control i establiment dels indicadors de mesura: la discriminació és diferent en cada país i la societat civil és la que hauria de dir què cal vigilar en cada cas”, apunta Amanda Klasing, de HRW. De fet, HRW, Amnistia Internacional, el Centre pels Drets Socials i Econòmics i el Centre pels Drets Reproductius han fet una crida conjunta per reclamar “mecanismes robustos de revisió i seguiment dels objectius” amb la participació d'actors no governamentals.

Coefficient de Gini, la igualtat dels ingressos dins d'un mateix país

La igualtat equival a un coeficient de Gini = 0

Ciutats

FER CIUTATS SEGURES, inclusives, resilents i sostenibles. Una nova fita per al 2030 que reclama “assegurar accés a tothom a un habitatge adequat, segur i assequible”. Sistemes de transport públic eficients i sostenibles, així com espais públics i verds són algunes de les fites. Però aquest objectiu també fa un èmfasi especial en l'adaptació i mitigació dels possibles efectes del canvi climàtic a les ciutats o assentaments, com ara inundacions o altres fenòmens naturals.

Justícia

EL PENÚLTIM OBJECTIU i una de les novetats més rellevants de l'agenda mundial 2030 és “reduir significativament” les morts violentes arreu del món, “reduir significativament el flux il·legal d'armes” i combatre el crim organitzat. L'objectiu 16 fixa també per al 2030 “acabar amb l'abús, l'explotació, el tràfic i totes les formes de violència contra els nens”. “Reduir la corrupció i els suborns” és una altra de les fites, però una de les més destacades -i poc concreta-és la que proposa “promoure el govern de la llei a escala nacional i internacional i assegurar l'accés a la justícia per a tothom”.

Font: https://www.ara.cat/suplements/planeta/objectius-desenvolupament-sostenible_0_1438056308.html

QUÈ PUC FER JO?

Evidentment els responsables del compliment d'aquests ODS són múltiples: Estats, Organismes Internacionals, institucions públiques, el sector privat... Però segurament el voluntariat, i especialment la societat civil, hi tenen molt a dir. Cal pressionar perquè es faci una profunda reflexió de com s'han assolit els ODM i de com s'estan plantejant els ODS pels propers 15 anys.

Des de la Campanya del Mil·lenni et proposem una sèrie d'iniciatives amb les quals poder actuar activament com a membre de la Generació ODS (actualment tenint en compte que estem en un període de transició cap als ODS i que tindrem que estar pendent de les properes activitats i campanyes entorns als mateixos):

- **PROMOCIONA ELS ODS:** Descarrega't els *materials de difusió ODS* d'aquesta web. <http://www.nu.org.bo/objetivos-de-desarrollo-sostenible-ods/>
- **INFORMA'T I PARTICIPA** de les activitats dels ODS que tinguin lloc a la teva ciutat. Tu també pots participar en tallers, cinefòrums i debats.
- **MOBILITZA'T.** El dia 16 de novembre, *Dia de la Tolerància*, el 17 d'octubre, *Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa*, uneix-te als milions de persones a tot el món que es posen dempeus contra la pobresa i per al foment de la cohesió social.
- **ACTUA.** Escribeu cartes als mitjans de comunicació i/o als teus representants i pregunta'ls què estan fent per a reduir els desequilibris econòmics i socials existents en el món. Demana'ls que actuïn i que es coresponsabilitzin.
- **CUIDA EL MEDI AMBIENT.** Aposta per un consum responsable d'energia i aigua. I recorda't de reciclar i utilitzar sempre que sigui possible el transport públic i mitjans no contaminants com la bici.
- **PROMOU UN CONSUM RESPONSABLE.** Informa't sobre iniciatives com l'agricultura ecològica, les cooperatives de consum conscient o el comerç just.
- **ALÇA LA TEVA VEU.** Si viatges a un país en vies de desenvolupament o si participes en alguna acció de voluntariat en relació amb els ODS, explica la teva història.
- **EL TEU VOT COMPTA.** Si ets major d'edat, quan es celebrin eleccions revisa les propostes que es plantegen entorn als ODS i que es recullen als programes electorals dels partits polítics.

Els governs del món, inclòs Catalunya, hauran d'aplicar l'Agenda 2030 en les seves polítiques domèstiques i de la cooperació internacional per assolir els 17 ODS i les 169 metes, i generar així millors oportunitats i benestar per a tothom. Tots els governs hauran d'adoptar mesures per complir els objectius.

Conèixer els ODS i demanar al nostre Govern que treballi per complir les seves metes és responsabilitat de la ciutadania activa. Si entre tots aconseguim que es posi en marxa, t'imagines com serà el teu món el 2030?

1- ACTIVITAT ORGANITZADA PER L'ÀREA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL, DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA (+ Informació al doc. adjunt a la GUIA)

Participa en el circuit solidari del **dimecres dia 16 de novembre** amb "Món Solidari. Lleida, ciutat solidària" per alumnes de 6è, a la plaça sant Joan de Lleida.

Es realitzarà un circuit vivencial amb les diferents entitats **vinculades als ODS**. Es treballarà en **grups de 10-12 alumnes** (és a dir, uns 2 -3 grups per classe). S'establiran tres torns de participació al circuit:

- 1- De 9:30h a 11h (a les 11 s'oferirà coca amb xocolata per esmorzar)
- 2- De 10.30 a 12.00 (a les 11 s'oferirà coca amb xocolata per esmorzar)
- 3- De 15.30 a 17h. (a les 17h s'oferirà coca amb xocolata per berenar)

Dins l'1.30h que durà l'activitat per grup es realitzarà el següent contingut:

1- **CIRCUIT:** Hi haurà 7 espais amb les entitats Medicus Mundi, Sindicalistes Solidaris, Alpicat Solidària, Lika, Oxfam Intermón, Banc de Recursos i Veïns del Món.... En cadascun dels espais les entitats donaran a conèixer una temàtica d'un dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. Es pretén que sigui una activitat el més vivencial possible amb passis de vídeos, dinàmiques i explicacions en format de gimcana.

2- **ESMORZAR/BERENAR**

3- **MERCAT D'INERCANVI DE LLIBRES.** Activitat que permet a l'alumnat intercanviar un llibre de lectura amb un missatge entorn a la tolerància el mateix dia del circuit. La idea és que cada alumne de 6è participant al circuit intercanviï un llibre de lectura (recordar que és per a la mateixa edat) amb un missatge dins relacionat amb la opinió o pensament que poden tenir sobre Què és per a tu la tolerància? Els llibres els recollirem l'organització abans del dia 16 de novembre a l'escola i el dia del circuit hi haurà una taula on estaran tots els llibres de totes les escoles participants i on es podrà agafar un llibre d'un alumne d'una altra escola, que tindrà un altre missatge.

4- L'espai també estarà dotat de **TALLER DE XAPES** entorn als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

5- **UN ESTOIG DE REGAL PER A TOTS ELS PARTICIPANTS.**

* si esteu interessats en assistir amb alguns dels vostres alumnes, o rebre més informació sobre l'activitat, fiquen-vos en contacte a cooperacio@paeria.cat o al telf. 973/700457.

LLEIDA
MARXA

MÓN SOLIDARI: LLEIDA, CIUTAT SOLIDÀRIA

BENVINGUDA!

Enguany, el circuit que us proposem tracta dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), en què resoldreu alguns dubtes, com ara:

- Què són els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)?
- Com s'implementen aquests ODS?
- Quines són les fites dels Objectius?

COM ENS MOVEM PELS ESPAIS?

A mesura que anireu passant pels diferents espais de colors, us posaran un gomiet al croquis. La dinàmica de funcionament és molt senzilla, tan sols heu de moure-us pel circuit seguint la numeració.

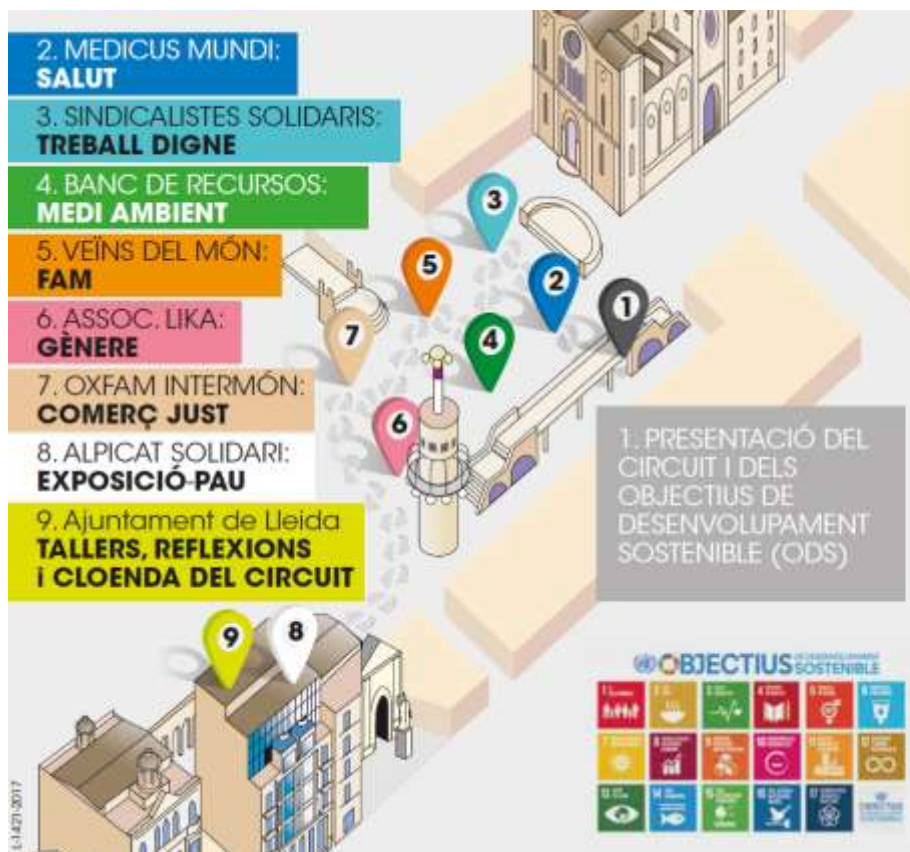
PER PENSAR!

Esperem que a través del circuit proposat experimenteu i rebeu informació sobre diferents Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Objectius que tenen la fita el 2030 per al seu compliment, i és tasca de tothom poder contribuir de la millor manera al seu compliment.

Cada dia que passa ens veiem envoltats d'una major desigualtat econòmica i social que provoca pobresa i manca d'oportunitats, i que empitjora les condicions i les expectatives de vida de gran part de la població. Aquest fet, com molts altres, és amb què es vol donar veu i llum per a una autoresponsabilització individual i col·lectiva per aconseguir un món millor.

Per tot això, hem volgut tenir aquest petit pensament per recordar-nos a tots plegats la importància de trobar solucions conjuntes en benefici de la població del món, tot reivindicant la reducció de les desigualtats. Això està a les nostres mans!

ACTIVITATS PARALLELES AL CIRCUIT SOLIDARI:

TALLER
FABRICA
LA TEVA XAPA
DELS OBJECTIUS
(ODS)

ESMORZAR DE COMERÇ JUST

MERCADET
D'INTERCANVI
DE **LLIBRES**
PER A LA
TOLERÀNCIA

Ajuntament de Lleida

DINÀMICA DE REFLEXIÓ ENTORN ALS ODS MUNDIALS

Per poder introduir els ODS en l'aula i que els alumnes puguin conèixer de primera mà els Objectius a partir de reflexions, aquesta es una bona activitat per començar.

Per al moment en què els estudiants entrin al saló, tingui la següent pregunta a la vista:

- Quins són els principals problemes que enfronten les persones en la nostra comunitat / país / món?

En parelles, els estudiants intentaran identificar alguns dels problemes més grans que enfronta la seva comunitat, el seu país o el món en general. Preneu alguns suggeriments del grup. Podeu escriure-ls en el pissarra al capdavant.

Mostreu als estudiants Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (quadre pg. 5 o en l'enllaç), assenyalant quins objectius es relacionen amb els problemes que s'han identificat. Compari la seva llista de problemes amb els ODS, que es mostren davant.

Cas que no surtin prou exemples de la dinàmica en parelles, es pot utilitzar l'Apèndix 1(previst a l'enllaç) on estan exposades diferents problemàtiques a nivell mundial com: pobresa, guerres, mala educació, falta d'aigua, fam, canvi climàtic, desigualtats de gènere, desigualtats de recursos....).

Tot ho trobareu en el següent enllaç:

(Font d'informació: <http://cdn.worldslargestlesson.globalgoals.org/2016/07/1-A-Global-Goals-Assembly-ES.pdf>)

3- DEBAT A L'AULA SOBRE ELS ODS

Un debat, és una oportunitat per exposar i escoltar les diverses visions i opinions que es tenen sobre un tema, destinant el mateix temps a cadascuna i posant tots els arguments damunt la taula.

Us deixem algunes pel·lícules o documentals relacionades amb la temàtica del Desenvolupament Sostenible per si en algun moment voleu realitzar un cinefòrum amb els i les alumnes.

La proposta de **pel·lícules i documentals** es la següent:

- **“Food Inc”** (EE.UU., 2008)
- **The Cove** (EE.UU., 2009)
- **Oceanos** (França, 2209)
- **Comprar, tirar, comprar** (Espanya, 2010)

- **La última hora** (EE.UU., 2007)
- **Plàstic Planet** (Alemanya-Austria, 2009)
- **Sushi, the global catch** (EE.UU., 2011)
- **Earth** (Reino Unido, 2007)
- **The age of stupid** (EE.UU., 2009)
- **Waste Land** (Brasil- Regne Unit, 2009)
- **El ultimatum evolutivo** (Espanya, 2009)

*Totes accessibles a través de youtube

4- DINÀMICA EL MÓN NO ES IGUAL PER TOT HOM. ¿AIXÒ ES JUST?

El professor/a, prèviament a reunit una quantitat suficient de galetes/ dolços/ adhesius/ pedres o simplement material fungible per començar l'activitat.

Quan els alumnes ingressin a la classe, distribueixi inequitàtivament els dolços / galetes / adhesius. Alguns dels alumnes tindran molt, mentre que altres no tindran res.

Conservi per a vostè mateix la majoria dels dolços / galetes / adhesius.

Una vegada que tots els alumnes s'hagin assegut, preguntant: "És això just?" I animi als estudiants a debatre això com a equip. Que cal que parlin sobre com se senten respecte a la quantitat de dolços / galetes / adhesius que tenen.

Expliqueu-los que vostè s'ha quedat amb la major part perquè és el de més edat.

Pregunti si pensa que això és just i si vostè hauria de redistribuir els dolços / galetes / adhesius amb base a això.

Introduïu la idea de la **desigualtat social** com el tema d'aquesta lliçó. Aquesta *definició podria ser útil "una situació en què les persones no són iguals perquè alguns grups tenen més possibilitats, poder, diners, etc. que altres"*

(font: Diccionari MacMillan)

5- DINÀMICA TOT ALLÒ QUE LA ETIQUETA NO DIU

Pretenen **visibilitzar d'on provenen la majoria de peces que vestim**. Demanem a l'alumnat que retallin una etiqueta de les seves peces de roba i l'enganxin al país del mapa on està feta la peça de roba. Ens trobarem amb una gran concentració d'etiquetes al continent asiàtic. Aquesta activitat es pot realitzar de manera complementària amb el visionat del documental "Perdre el fil"

Material necessari:

Mapa del món gegant (preferiblement de Peters), xinxetes i peces de roba de mostra per retallar les etiquetes.

Veure el documental **“Perdre el fil”** sobre la producció de roba de treball al Marroc. El reportatge explica les dificultats de traçar l'origen de la roba dels policies, bombers, jardineros, etc. de les administracions públiques europees i les condicions laborals de les persones que la confeccionen.

Durada 27 minuts

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=tpRmZVbEs3w>

Aquesta activitat ens permetrà veure d'on prové la roba que ens comprem, parlar d'explotació laboral, el treball digne i introduir la necessitat de promoure el consum de proximitat o bé amb garanties de comerç just.

Font: SETEM

Per demanar més informació sobre l'activitat:
coordinacio@comercjustibancaetica.org

6- DINÀMICA FEM DE PERIODISTES PER LA PAU

Buscarem notícies properes de la nostra ciutat, així com altres notícies més llunyanes però que també ens afecten i tenen un interès especial per a tota la població. Els nois i noies les plasmaran en una revista o en una pàgina de diari i les exposaran el dia de la pau.

Podem recollir dos tipus de notícies: Aquelles que fomenten accions de pau i convivència, les quals aplaudirem y promocionarem i aquelles que ens hagués agradat que no succeïssin però malauradament estan passant i hem de comentar per a evitar que es tornin a produir.

Objectius educatius:

- Comunicar un fet a persones de totes les edats de forma clara i entenedora.
- Ser objectius a l'hora d'informar les persones i distingir entre el succés i les opinions subjectives de la gent.
- Retransmetre informació veraç i de qualitat.
- Ser crítics davant de situacions injustes, d'exclusió i desigualtat.
- Mostrar empatia vers els sectors de població més vulnerables.

El procés d'elaboració del document compta amb petites activitats lliures i creatives que ajudaran els nois i noies a adquirir habilitats comunicatives, mostrar actituds de respecte, ser crítics davant de diferents esdeveniments, expressar les seves opinions i prendre decisions

7- DINÀMICA “ANEM A L'ESCOLA”

El/la docent invita a les nenes i als nens a formar un cercle per recordar amb gestos i entre tots i totes aquelles activitats que fan diàriament.

Comencem amb la pregunta: Què heu fet abans de venir a l'escola?

Quan un infant respon amb una acció concreta, el/la docent preguntarà a la resta si també realitzen aquesta acció. I demanarà a aquells que han respost afirmativament que la representin amb un gest simultàniament.

Quan el/la mestre/a ho consideri oportú, plantejarà al grup el mateix exercici però, aquesta vegada, referint-se a les activitats que els nens i les nenes realitzen a l'escola: Què fem a l'escola? Finalment, es suggereix realitzar l'exercici preguntant sobre les activitats que realitzen els nens i les nenes des de sortir del col·legi fins a anar a dormir.

En les tres ocasions el/la docent anirà escrivint a la pissarra les respostes que diuen els infants fins a tenir un llistat variat.

Una vegada finalitzat el joc el/la docent els proposa asseure's mantenint el rotlle i reflexionar a partir de l'activitat, plantejant les següents qüestions per ser valorades en grup:

- Si han pogut enumerar poques o moltes accions.
- Si els nens fan les mateixes coses que les nenes en els tres moments plantejats. Si la resposta és no, tractarem d'identificar què fan de forma diferent.
- Quines accions són les que agraden més i menys, a casa i a l'escola.
- Quines coses importants aprenen a casa i a l'escola. Què passaria si no poguessin anar a l'escola?
- El/la docent els pregunta si coneixen algun/a nen/a que no vagi a l'escola. I els explica que al món hi ha nens i, sobretot, nenes que no poden fer-ho. Entre tots/es tracten de trobar les raons per les quals no poden anar a l'escola.

Per finalitzar, el/la docent repartirà material perquè cada nen/a pugui dibuixar aquella activitat que més li agrada fer a l'escola. Cada dibuix s'enganxarà en un globus, on dibuixaran amb un retolador gruixut una cara d'alegria, o bé, s'elaborarà un mural conjunt. El material resultant es mostrarà a l'aula o a un espai del centre sota un lema que escolliran entre tots i totes.

Es poden consultar dinàmiques similar a la Guia didàctica:

www.educacionsinfronteras.org/files/255748

1- ACTIVITAT ORGANITZADA PER L'ÀREA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL, DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA- TALLER- CINEFÒRUM A L'AULA

Participa en l'activitat per a les classes d' **ESO i Batxillerat**, amb un CINEFÒRUM per treballar els Objectius de Desenvolupament Sostenibles (ODS).

Hi haurà diferents passis en hores a concretar amb els centres que estiguin interessats a demanar-ho. Una persona encarregada de fer el taller es desplaçarà al centre per realitzar-ho.

1.- Activitat pels alumnes d' **ESO i Batxillerat**: Es realitzaran tallers-cinefòrum amb de curtmetratges, documentals i/o altres materials per treballar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Sempre adaptant-nos a les edats amb les que estem treballant.

La sessió consistirà en la visualització del curt i/o documental i després una dinàmica grupal relacionada o cinefòrum amb aquesta temàtica.

En aquesta ocasió, el curt serà un breu resum dels Objectius de Desenvolupament Sostenibles (ODS): ***“El Fondo de los Objetivos de Desarrollo Sostenible, un compromiso global” (de Fons per als Objectius de Desenvolupament Sostenible (SDGF))***

A partir d'aquí es realitzarà una dinàmica amb el grup-classe on es podrà treballar diferents temàtiques que conformen els diferents ODS (salut, educació, pobresa, gènere, medi ambient...).

Dades de contacte per al CINEFORUM

Regidoria de Participació Ciutadana, Drets Civils i Cooperació.

Àrea de Cooperació Internacional

Pl. Ereta 8, 3a planta

Persona encarregada del programa: Maria Gil

Telèfon 973 700 457

E-mail: magil@paeria.es/ cooperacio@paeria.cat

Horari de 9 a 15h

3- ACTIVITAT ORGANITZADA PER L'ÀREA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL, DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA – CINEFÒRUM- EXPOSICIÓ AL TEATRE DE L'ESCORXADOR

Participa en cinefòrum sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) el **dimecres dia 11 d'abril** amb alumnes de Secundària i Batxillerat al Teatre de L'escorxador de Lleida

Dos passis gratuïts de cinefòrum al Teatre Escorxador de Lleida el dia 11 d'abril de 2018, PER ALUMNES DE 2on d'ESO I 1er de Batxillerat

A les 10h

A les 12h

En aquesta ocasió, es realitzarà un cinefòrum amb els alumnes de ESO i Batxillerat entorn amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) per tal de poder reflexionar en aspectes actuals com la pobresa, educació, salut, medi ambient, treball digne....

A més a més, es farà una petita presentació per a l'alumnat de **“Transformant el món: els Objectius de Desenvolupament Sostenible”** i en el que es poden veure els 17 panells dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de manera molt gràfica i explicativa de cadascun d'ells.

L'exposició estarà ubicada al vestíbul del Teatre escorxador durant l'activitat.

Cedida per l'Associació de les Nacions Unides a Espanya.

Durada: 1h

UN ESTOIG DE REGAL PER A TOTS ELS PARTICIPANTS.

* si esteu interessats en assistir amb alguns dels vostres alumnes, o rebre més informació sobre l'activitat, fiquen-vos en contacte a cooperacio@paeria.cat o al telf. 973/700457.

2- DINÀMICA ANEM A SER.... (IGUALTAT DE GÈNERE)

S'organitza els alumnes per parelles, cadascun se l'assigna una de les professions de més a baix per a que sigui representat.

A la representació s'ha de tindre algunes coses en compte, como les següents:

No es pot parlar.

Es pot utilitzar qualsevol objecte que trobis a la classe.

Els dos integrants han de participar en la representació.

La resta de l'alumnat han de endevinar de quina professió es tracta. El professorat apunta en la pissarra totes les respostes, siguin correctes o no. Al finalitzar totes les actuacions, cada parella dirà la seva professió que estava

representant. I es reflexionarà breument perquè s'han adjudicat certes tasques a homes o dones.

Us podeu ajudar en les següents preguntes:

- ¿Qui realitza majoritàriament aquest treball? ¿homes, dones o indistintament?
- ¿Aquest treball el poden realitzar persones d'altres sexes?
- ¿Ens costa pensar que aquest treball el poden fer un altre tipus de persona? ¿Per què?
- ¿Quines conclusions treus de tota la dinàmica?
- ¿Que vols ser de gran? ¿creus que el teu gènere afectarà a la professió que vulguis fer?

Exemples d'oficis:

Persona que arregla cotxes. (Mecànica / mecànic)
 Persona que treballa en una oficina. (Secretària / secretari)
 Persona que vetlla pel manteniment de l'ordre públic i de la seguretat de la ciutadania. (Policia)
 Persona encarregada de cobrar les compres. (Caixera / caixer)
 Persona que treballa en l'obra. (Obrera / obrer)
 Persona que maquilla a unes altres. (Maquilladora / maquillador)
 Persona que juga a futbol. (Futbolista)
 Persona que s'ocupa de les tasques de la casa. (Mestressa de casa / amo de casa)
 Persona que pesca. (Pescadora / pescador)
 Persona que presenta i amenitza un espectacle. (Animadora / presentador)
 Persona que pinta. (Pintora / pintor)
 Persona que treballa en una botiga. (Dependent / dependent)
 Persona que condueix un camió. (Camionera / camioner)
 Persona que practica exercicis gimnàstics. (Gimnasta)
 Persona especialitzada en la instal·lació i reparació dels conductes d'aigua. (Lampista / lampista)
 Persona que té cura a altres persones. (Cuidadora / cuidador)
 Persona encarregada d'extingir els incendis. (Bombera / bomber)
 Persona encarregada d'atendre les persones passatgeres durant un vol. (Auxiliar de vol)
 Persona que gestiona un banc. (Banquera / banquer)
 Persona que neteja. (Netejadora / netejador)

3- JOC DE TEATRE IMATGE

Utilitzant la tècnica de **Teatre Imatge**, fundada per Augusto Boal (**Augusto Boal** fou un dramaturg, escriptor i director de teatre, conegut pel desenvolupament del Teatre de l'Oprimat, mètode i formulació teòrica d'un teatre democràtic. Fou nomenat al Premi Nobel de la Pau 2008).

La dinàmica consisteix en que ens posem tots en cercle mirant cap a fora i amb els ulls tancats (per tal de no copiar la imatge d'algun company) i el facilitador llançarà verbalment paraules on les persones es donaran la volta i hauran de fer una imatge que els inspire aquella paraula.

Es pot començar amb paraules senzilles (amor, llibertat, religió, amistat, família.....) i després passar amb paraules relacionades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Quan es realitza les imatges, ens mirem entre tots i reflexionem les diferents maneres d'interpretar aquell concepte.

Després es pot obrir un debat sobre tot el que ha anat sorgint dins l'aula.

4- DINÀMICA “LA MÀQUINA”

Utilitzarem la dinàmica de “**la Màquina**” com a representació humana d'una temàtica que vulguem reflexionar.

Consisteix en realitzar una màquina on una persona sortirà fent un soroll i un moviment com una simulació d'una part d'una màquina. A continuació sortirà una altra persona amb un altre soroll i moviment que es complementi amb l'anterior. I així fins que surtin unes quantes persones i formar un màquina humana en relació a la temàtica que es vulgui treballar.

En aquest cas i amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) es podria treballar màquines com: sostenibilitat, pobresa, educació, desenvolupament....

Una vegada que s'hagi realitzat, es pot treballar que la màquina vagi més ràpid, més lent, que falti una peça.....

I formular preguntes com?

-Com t'has sentit formant part d'una màquina humana?

-Com heu vist la màquina de fora (en cas dels altres alumnes que siguin observadors)?

-Que passa quan falta una peça?

Altres preguntes que us pugueu anar fent...

Entitats

FUNDACIÓ BANC DE RECURSOS <http://www.bancderecursos.org/es/>
SINDICALISTES SOLIDÀRIS <http://www.sindicalistessolidaris.org/index.php?lang=es>
OXFAM INTERMÓN <https://www.oxfamintermon.org/>
ALPICATSOLIDARI http://participa.alpicat.cat/index_web.php?idwc=czoXNToiYWxwaWNhdHNvbGlkYXJpJljs=
VEÏNS DEL MÓN SOLIDÀRIS <http://www.coordinadora-ongd-lleida.cat/web.asp?mod=entitats&tipoForm=ampli&id=%7B86126D5B-2CCE-4A73-8F50-4C4CE08264C1%7D>
MEDICUSMUNDI <https://www.medicusmundi.es/es>
ASS. PER LES NACIONS UNIDES A ESPANYA <http://www.anue.org/ca>
LIKA <http://www.associaciolika.org/>

OBRA SOCIAL LA CAIXA <https://obrasociallacaixa.org/>
AJUNTAMENT DE LLEIDA <http://www.paeria.es/cat/>

Informació sobre els ODS

<http://www.cursosderse.com/ods>
www.los17ods.org
<http://www.sdgfund.org/es>
<https://www.youtube.com/watch?v=4ppwx1J-x1A>
www.undp.org/content/undp/es/home/sustainable-development-goals.html
<http://www.un.org/sustainabledevelopment/es/health>
www.un.org/sustainabledevelopment/es/news/communications-material/
www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/
<http://worldslargestlesson.globalgoals.org/es/all-lesson-plans/>
<http://worldslargestlesson.globalgoals.org/es/>
<http://www.eradicalapobresa.cat/governamental/nacions-unides/ods---objectius-de-desenvol.html>
http://www.unescocat.org/fitxer/3720/Learning%20Objectives_web_CAT.pdf (eina pedagògica)
<http://www.un.org/spanish/milenio/ares552.pdf> (Declaración del Milenio, Asamblea Nacional de NU)
http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/post-2015/FAO_TI_14themes_Spanish.pdf (FAO, Metas e indicadores para la Agenda de Desarrollo post-2015 y los Objetivos de Desarrollo Sostenibles)

Amb el suport de

Obra Social "la Caixa"